

DE BLADWIJZER

Bomenstichting Zutphen e.o.

januari 2022, jaargang 20 nr. 1

Bomen in bermen langs de weg leggen 't loodje door strooizout

Veel bomen langs snelwegen hebben behoorlijk te lijden onder strenge winters. Niet de vorst, maar het vele strooizout heeft zichtbare invloed op de conditie van de bomen die in plaats van 'fris groen' een bruine kleur krijgen.

Voorals de jonge boompjes die dicht langs de weg staan zijn gevoelig voor het strooizout. Deze boompjes worden vrijwel helemaal bruin en zullen op den duur het loodje leggen.

„De bomen die op enkele meters van de weg staan en het niet redden, horen daar sowieso niet te staan”, licht Rijkswaterstaat toe. „En het beleid is dat de volwassen bomen die worden aangetast, maar die te dicht op de weg staan, worden weggehaald”.

Volgens hen reikt de invloed van het strooizout op de flora niet verder dan zo'n vier meter in de berm. De zichtbare gevolgen gelden voor alle snelwegen in het land met beboste berm, waar in de winter wordt gestrooid.

Volgens de Bomenstichting verstoort het zout de waterhuishouding van de bomen. „Als een boom incidenteel te veel zout opneemt herstelt hij zich daar wel van, maar als hij jaar na jaar pekewater te verwerken krijgt, redt hij het niet”, zegt de Bomenstichting.

De bomen langs de wegen krijgen het zout niet alleen door dooiwater via de wortels, voorbijrazende auto's besproeien ze ook nog eens een keer met een nevel van zout. Naaldbomen worden er bruin van. Beschadigingen maken bomen zo kwetsbaarder.

Bron: De Stentor

10 november 2021 - Boomfeestdag Zutphen

Woensdag 10 november was het Boomfeestdag: de Bomenstichting Zutphen had de algehele coördinatie, de IVN-Werkgroep Jeugd onderhield het contact met de school en de gemeente Zutphen faciliteerde boomplantplaats. We hebben een zeer gevarieerd aantal van 27 jonge, maar uit de kluiten gewassen bomen geplant. De gemeente leverde ook de menskracht voor de professionele ondersteuning bij het planten.

Ook luisterden wethouder Annelies de Jonge samen met 3 raadsleden van Groen Links, PvdA en VVD het feest op met hun aanwezigheid en toespraken.

De cursusgroep "Groen" van de Praktijkschool was onverwacht verhinderd, maar zorgde de dag na de Boomfeestdag voor de goede afwerking van de geplante bomen d.m.v. het plaatsen van palen met boombanden.

Op deze Boomfeestdag staken 17 kinderen van groep 7 van OBS de Waaier de handen uit de mouwen en plantten samen met alle andere aanwezigen 27 bomen langs de wadi van de Spitaalderkamp.

Een feestelijke ochtend was het, na bijna 2 jaar openthoud vanwege Covid 19 konden de boomfeestdagvlaggen weer opgehangen worden en verzamelden kinderen en genodigden zich rond de plaats waar de Boomfeestdag van start zou gaan.

Jeroen Philippona van de Bomenstichting heette de kinderen, hun leerkracht en alle andere medewerkers en genodigden welkom en lichtte het programma toe, waarna wethouder en raadsleden vertelden over het belang van bomen planten en de aanwezigheid van natuur in de directe leefomgeving van mensen, maar ook hoe waardevol het is als je als kind een boom plant en dat dit je altijd bij blijft.

Als openingshandeling werd de herinneringspaal met logo geplaatst. Gemeentelijk medewerker Wessel van Veelen groef het gat. Samen met de kinderen plaatste hij de paal en de tijdcapsule in het gat. In de tijdcapsule zitten werkstukken van de kinderen die door latere generaties kunnen worden opgegraven. De aarde rondom paal en capsule werden door de kinderen stevig aangestampt.

Na het startsignaal konden de kinderen aan de slag gaan. Snel pakten ze de door Welkoop gesponsorde spades en batsen, renden naar de kuilen waarin de jonge boompjes stonden en schepten die met veel enthousiasme dicht, hier en daar geholpen door een medewerker van het groenbeheer of één van de andere genodigden. Er werd ook zwerfafval verzameld en één van de meisjes toonde heel verbaasd een door haar opgegraven koeienbot.

Een uur eerder dan gepland waren alle bomen geplant en kon iedereen de lekkere trek en dorst stillen met warme chocolademelk en koekjes van de vaste cateraar van de Boomfeestdag, Stichting Berkelpark. Trots vertelde één van de leerlingen dat hij wel 4 bomen had geplant.

Met de wens dat de kinderen vanaf nu tot hun tachtigste of negentigste konden genieten van de door hen geplante bomen,

werden ze uitgewuifd.

De vlaggen werden weer opgevouwen en ingepakt, de schoppen verzameld en schoongeveegd en tot de volgende Boomfeestdag weer opgeruimd, die hopelijk zoals vanouds weer in maart zal plaatsvinden.

Vermeldenswaard is nog dat deze kinderen van groep 7 van "de Waaier", vrijwel allemaal kinderen zijn met een vluchtelingenachtergrond. In de werkstukken voor de tijdcapsule stonden ze niet zozeer stil bij de ecologische waarde van bomen - een Boomfeestdagthema dat waarschijnlijk te ver van hen afstaat - maar dat ze liever hierin hun wensen voor de toekomst schetsten. In de teksten en tekeningen lieten de kinderen zien dat zij naast hun wensen voor meer bomen, een beter klimaat, een beter leven voor dieren en mensen, meer natuur en planten, ook heel graag vrede, vriendschap en rechtvaardigheid wilden. Verder wensten ze minder ruzie, oorlog, bosbranden, lavastromen, onrecht en vervuiling door plastic etc. Een meisje schreef: "Ik wens dat het leven geen ruzie heeft," en een jongetje wenste dat hij meer kon eten...

De werkstukken werden voorafgaand aan de opening uitgebreid door de aanwezigen bewonderd.

De capsule werd dichtgeplakt met een collage van door de kinderen zelf ontworpen stickers i.p.v. de sticker met het logo van de Nationale Boomfeestdag.

**Jouck Iedema,
IVN-Werkgroep Jeugd.**

Voordelen van de najaarsaanplant

Wist je dat het najaar het ideale moment is om te planten? Door aan te planten in de herfst, neem je een voorsprong op de lente en kun je al vroeg in het voorjaar genieten van een groene en bloeiende tuin.

1. Waterverbruik

Het grootste verschil tussen voor- en najaar is het weer. In de afgelopen jaren hebben we vaak een droge lente gehad waarin we jonge plantjes soms wekenlang water moesten geven. In de herfst regent het gewoonlijk meer dan in het voorjaar en is de luchtvochtigheid steevast hoog. Ook zijn de nachten langer en ligt er meer dauw. In het najaar hoef je dus minder vaak en minder lang te lopen met de gieter, en zullen de planten minder snel uitdrogen.

2. Wortels ontwikkelen

In het najaar is de bodem nog opgewarmd door de zomer en zullen de planten beter aanslaan. Bomen, struiken, vaste planten en bollen kunnen makkelijker worden geplant of verplant omdat ze in 'slaapstand' zijn. De grond heeft meer tijd om aan de wortels te plakken en de wortels hebben meer tijd om zich te ontwikkelen. Zo kunnen ze makkelijker voeding en water opnemen op momenten dat het moeilijk wordt.

3. Winterslaap

Een voordeel ten opzichte van planten in het voorjaar is dat de planten zich in het najaar al aan het voorbereiden zijn op de winter door onder meer voedingsstoffen op te slaan in wortels en takken. In de warme bodem zullen ze voor de winter wel wortelen, maar weinig energie steken in het maken van nieuwe scheuten. In tegenstelling tot het voorjaar zijn planten die in het najaar gekocht worden volledig ontwikkeld.

4. Vaste planten

In het begin van de herfst kun je alles wat je in een pot koopt in de tuin zetten; dat heeft dan mooi de tijd om voor de winter vast te wortelen. Vaste planten en bloembollen kun je in het najaar tegelijkertijd planten. Planten die met kluit worden verkocht of met schoongespoelde wortels, zijn juist geschikt om in de tweede helft van het najaar te planten.

5. Volle grond

Zodra de planten in rust gaan, in oktober, is het gevaar voor verdrogen geweken. Dit is het moment waarop bomen, heesters en vaste planten uit de vollegrond geroid kunnen worden. Kwekers slaan deze planten op in koelcellen of kuilen ze in voor levering in het hele winterhalfjaar. In oktober, november is bij kwekerijen het aanbod van leverbare bomen, heesters, rozen en haagplantsoen groot. De planten kunnen meteen op hun eindbestemming de grond in. Ze gaan dan niet meteen groeien, maar de grond rondom hun kluit heeft voor het voorjaar ruimschoots de tijd om goed contact te maken met de wortels. Plantmateriaal uit de vollegrond is vaak goedkoper dan in container gekweekt materiaal.

6. Verbeterde biodiversiteit

Naast praktische en financiële overwegingen om in het najaar te planten, is het grote voordeel dat de tuinbezitter al meteen in het vroege voorjaar kan genieten van al het groen dat ontluikt.

Wie in het najaar op slimme wijze aan de slag gaat, kan overigens het hele jaar door genieten van een mooie en levendige tuin. Bovendien is een mix van planten niet alleen mooi om te zien, maar ook goed voor de biodiversiteit.

7. Een levende tuin begint bij de bodem

De bodem is misschien wel het belangrijkste onderdeel van jouw tuin: goede grond zit vol met leven en dat vormt weer de basis van een levende tuin. Ruim een kwart van de biodiversiteit op aarde leeft in de grond. En al die kleine beestjes vormen weer het voedsel voor graag geziene tuinvogels en andere dieren. Door te zorgen voor een rijk bodemleven krijg je gezonde vitale planten en (fruit)bomen in de tuin. Vitale bodems slaan bovendien CO₂ op en kunnen water zuiveren en vasthouden. Heel belangrijk nu we steeds vaker met periodes van droogte te maken krijgen. Gezonde bodems zijn onmisbaar in de strijd tegen klimaatverandering en biodiversiteitsverlies.

Help je mee in eigen tuin?

Wil je aan de slag in de tuin, maar weet je nog niet zo goed waar je moet beginnen? We hebben een oplossing. Samen met duurzaam tuinontwerper Anne Wieggers hebben we de online cursus 'Een levende tuin' ontwikkeld.

Na vijf online modules weet je hoe je je tuin kunt omtoveren naar een fijne plek voor jezelf, planten en dieren. De e-learning neemt je mee van het maken van een plan tot onderhoud en zit vol praktische tips en tricks.

Bron: IVN natuureducatie

Kun je uit ongebrande noten nieuwe planten kweken? Eily

In theorie wel. Heb je een zakje met rauwe noten die volledig onbehandeld zijn (niet gebrand, geroosterd, gepasteuriseerd of gezouten), dan kan daar onder de juiste omstandigheden een boom uit groeien. Wat de kans daarop verkleint, is dat noten die voor consumptie bedoeld zijn altijd eerst gedroogd worden, want dan beschimmelen ze niet zo snel in het zakje. En als een noot te veel aan warmte is blootgesteld (wat bij het drogen vaak gebeurt), kun je het wel vergeten. Ook een probleem: je weet niet van wat voor boom de noten komen. Het kan heel goed een hybride boom zijn die zich niet kan voortplanten, of een boom die een ander klimaat vraagt.

FLITS

- Cashewnoten zijn giftig als ze niet genoeg verhit worden.
- Amandelen hebben een bittere variant die cyanide bevat, en die je dus nooit in een zakje noten zult aantreffen.
- Pistachenoten zijn de enige noten die in de huls geroosterd kunnen worden, omdat deze van nature is gespleten.

Snoeien bomen op particulier terrein

In de vorige bladwijzer oktober 2021 is uitgelegd waarom bomen met name in de openbare ruimte nogal eens rigoureus moeten worden gesnoeid. Maar hoe zit het met de particuliere bomen op eigen terrein? Ook daar kunnen beperkingen voorkomen en heb je met regelgeving te maken. Het kan zo maar gebeuren dat de (nieuwe) burens op een gegeven moment door een forse boom ernstige overlast ervaren, bv door laaghangende takken of bovenmatige zware schaduw. De vraag dient zich dan aan of de boom kan worden gesnoeid. De buur kan eisen dat van de boom bepaalde takken worden afgezaagd.

Snoeirecht

Het is raadzaam om de lokale verordening (APV) van de gemeente Zutphen te kennen en het snoeirecht, artikel 5.44 lid 1 van het Burgerlijk wetboek. In het burensrecht is het snoeirecht geregeld. Om teleurstelling te voorkomen is het raadzaam om te weten hoe groot een boom kan worden, want een standplaats tot op een halve meter van de erfscheiding kan later tot veel problemen leiden. Een breed uitgroeiende boom zal al gauw

De bomen komen uit de grond

De bomen komen uit de grond en uit de stam hun twijgen.

En ieder vindt het heel gewoon dat zij weer bladeren krijgen.

Je ziet ze vallen naar de grond en dan opnieuw gaan groeien.

Zo heeft de aarde ons geleerd dat al wat sterft zal bloeien.

Toon Hermans

moeten worden gesnoeid. Een boomverzorger kan in zo'n situatie zodanig snoeien dat de situatie weer acceptabel is. Het snoeirecht mag niet worden misbruikt door bv. te eisen dat de top er uit moet of alle overhangende takken er af. In de APV van de gemeente is o.a. opgenomen dat de boom niet zonder vergunning mag worden ontsierd of zwaar beschadigd.

Wanneer snoeien?

Vaak wordt gezegd dat in de winterperiode het beste kan worden gesnoeid, maar dat is vanuit de boom gereedeneerd niet de beste periode. Het grote voordeel van in de winter snoeien is dat er een beter zicht is in de kroon en op de kale takken, maar de beste periode is toch het groeiseizoen omdat de boom zich actief kan weren tegen indringende schimmels. Een gunstig effect op het snoeien in de zomer is dat er veel minder waterlot optreedt. Vorming van waterloten (lange dunne scheuten) op de stam of dikke takken is een reactie op de snoei van een boom. Hoe fors de snoei is, hoe meer waterlot. Voor de bomen (bv. notenboom en esdoorn) die kunnen bloeden na het snoeien, is na het in blad komen het beste tijdstip.

Flora en fauna

Het is zaak om voorafgaand aan het snoeien eerst een flora- en fauna check te doen. Wordt er in de groeiperiode gesnoeid, dan is het extra oppassen i.v.m. broedende vogels. Ook kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van dieren in bomen er voor zorgen dat u uw planning moet aanpassen, dit om verstoring te voorkomen. Laat uw boom bij voorkeur door een gecertificeerd (E.T.W. European Tree Worker) boomverzorger snoeien.

Zie ook de Nieuwsbrief van januari 2019 pag. 2 artikel:

"Bomen bij de erfgrans, hoe zat dat ook al weer?"

<https://bomenstichting.hierkomtijnwebsite.nl/wp-content/uploads/2021/02/BSZ-nieuwsbrief-januari-2019.pdf>

Anton Dekker

Boombibliotheek van Groeneveld

De 18' eeuw, in Groeneveld kun je er niet omheen. Ook uit die eeuw stamt de xylotheek die in de oude linnenkamer van het kasteel wordt tentoongesteld.

In die tijd maakte je goede sier met een natuurverzameling in huis: schelpen, insecten of opgezette dieren. Of een houtverzameling.

Elk boek (dat in wezen een kistje is) in deze bibliotheek is van een andere houtsoort. In het kistje zitten onderdelen van de betreffende boom: twijgjes met bladeren, zaad, bloemen, stuifneel, een stukje wortel.

Bron: tijdschrift Roots